

a „Vossische Zeitung“ tudósítójának, hogy Stresemann, minden akadékoskodás ellenére, el fog utazni, mert a meghívás elhárítása ma már teljességgel lehetetlen. A biztonsági paktumra vonatkozó tanácskozások, a legújabb tervek szerint, Locarnóban fognak lefolyni.

A ma ideérkezett francia lapok már foglalkoznak Stresemann huzavonájával és fenyegető hangokat ütnek meg. Az „Ere Nouvelle“ azt írja, hogy a konferencia meghiusulásáért ezután Németországot fogja terheli a felelősség és ezzel kapcsolatban annak az aggodalmának ad kifejezést, hogy ha a biztonsági paktum nem jön létre, új és az elmúltnál hatalmasabb világháború következhet be.

A biztonsági paktum tervezete a „Chicago Tribune“ értesülése szerint feltűnően sok tekintetben szembehelyezkedik a versaillesi szerződéssel és mindenekelőtt gyökeresen szakít azzal az elvvel, hogy Németország legyőzött állam és mint ilyen nem tekinthető egyenlő félnek.

Duca szerint Románia meg lehet elégedve a genfi eredményekkel

Bukarest, szeptember 21. Duca külügyminiszter az „Argus“ című lapnak adott interjújában többek között kijelentette, hogy Románia meg lehet elégedve a genfi eredményekkel. Először azért, mert a jelenlegi ülésszak elismerte az egyes államok közötti külön szerződéseket, mint a legjobb eszközt a békére. Még azok is elfogadták ezt az álláspontot, akik az elmúlt évben támadták Romániát, mivel ilyen külön szerződéseket kötött. Másodszor morális elégtételt szerzett Romániának, mert a Népszövetség és a népszövetségi tanács mindinkább elismerik, hogy a kisebbségek problémája nem lehet egyesek számára csak a kötelességek forrása, másoknak pedig agitációs ürügy, hanem a problémát két oldalról kell megtekinteni és pedig a többségnek a kisebbség iránt és a kisebbségnek a többség iránt vállalt kötelességei szempontjából. Ez a morális leszerelés tehát a reális megbékülés conditio sine qua non-ja.

Amundsen előadást tartott Prágában régi és újabb északsarki utjáról

(Prága, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Roald Amundsen, a híres északsarki utazó szeptember 19-én a prágai Luzernsaalban, tömött padosorok előtt előadást tartott északsarki utjáról. Az illusztris vendég, akit a cseh Aero-klub hívott meg, német nyelven tartotta előadását. Ismertette a husz évvel ezelőtt vállalt északsarki útját. Amikor Bleriot feltűnt repülőgéppel, akkor támadt az az ötlete, hogy az északsarki utat is jó lenne repülőgépen megtenni.

Attól a perctől fogva, hogy elolvastam Bleriot sikeres repülését a csatornán, — mondotta — állandóan figyelemmel kísértem a repülőtechnika fejlődését, egyedül abból a szempontból, vajjon lehetséges lesz-e egykor ezzel a légi közlekedési eszközzel eljutni a célhoz. 1914-ben már érettnék tartottam a dolgot arra, hogy repülőgépen jussak el az északi sarkra. Ez a kísérlet azonban balul ütött ki, mert a repülőgépek egyike Alaskában kényszerült lezállásra, a másikat pedig a tenger jéghegyei zúzták össze.

1922-ben olvastam először, hogy egy repülőgép huszonnégy órát volt a levegőben. Ez jel volt számomra. Most már újult energiákkal igyekeztem az északi sark felé és pedig a levegőben. Így sikerült aztán egy oly repülőgépet konstruálnom, amellyel megtehettém néhány nappal az utat.

Amundsen ezután részletesen adta elő életveszélyes kalandját, harcát a köddel és jéggel és munkatársai elszánt bátorságát.

Az előadást viharos tetszéssel fogadták. Előadás után Amundsen fogadta a sajtó képviselőit. Az egyik újságíró megkérdezte tőle, vajjon gondolt-e északsarki útja előtt arra, hogy élve visszatér.

— A jóakarát a visszatérésre — mondotta

mosolyogva Amundsen — mindig megvolt bennem, de megvolt természetesen az a gondolat is, hogy elpusztulok a nagy hideg fehérségben. Amint azonban láthatják az urak, ép csontokkal visszakerültem és amint mondani szokás nagyurakról, a körülményekhez képest elég jól érzem magam.

Egy másik újságíró megkérdezte tőle, mi van a berlini Eckenerrrel, vajjon részt vesz-e ő is a tervezett harmadik expedícióban.

— Eckenerrhez néhány hét óta semmi közöm — mondotta energikusan Amundsen Eckenerr ur a jelen pillanatban konkurrensem.

Azután gondolkodott még egy kicsit és lemondó kézlégintéssel hozzátette:

A munkáspárt győz az angol pótválasztásokon

(London, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A Lancashirei Stockton választókerületében a pótválasztás a munkáspárt nagy győzelmével végződött. Ez az első komoly vereség, amelyet a konzervatív kormány időközi választáson a múlt ősz óta szenvedett. A munkáspárt jelöltje több mint kétezer szótöbbséggel kapott mandátumot a konzervatívpart ellen, holott az általános választásokon a konzervatív jelöltre huszonnégyezer és a munkáspárt jelöltjére mindössze huszonnégyezer szavazatot szavaztak.

Az ellenzéki lapok a választási eredménnyel kapcsolatban megjegyzik, hogy az angol népszéles rétegei a legutóbbi választások óta elfordultak a kormánytól, mely igen sok szociális kérdést hagy megoldatlanul.

Ellopták a Beniczky-ügy zárt tárgyalásainak iratait

Valószínűleg Bécsbe csempészték az iratokat

(Budapest, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Tudvalevő, hogy a budapesti ügyészségnek saját nyomdája van, melyben a vádiratokat és ítéleteket nyomtatják és periratokat sokszorosítják. A nyomdában természetesen rabok dolgoznak.

Tegnap az egyik nyomdai munkára vezényelt rab kihallgatásra jelentkezett a fogházgondnoknál és jelentette, hogy valaki ellopta a Beniczky-ügy zárt tárgyalásainak iratait, melyet sokszorosítás céljából küldtek le a nyomdába. A fogházgondnok azonnal vizsgálatot indított, de nem sikerült kideríteni, hogy az

— A konkurrencia nem nagyon veszélyes. Ezután a teremben lévő Larsen hadnagy, Amundsen jóbarátja és hűséges munkatársa beszélt az újságírókkal.

— Hogy tetszik Önnek Prága? — kérdezték tőle az újságírók.

— Nagyon szép város — felelte kemény németiséggel — és nagyszerű emberei vannak. Tessék elképzelni, reggel hat órakor érkezünk meg és soha még annyi ember nem várt bennünket a vasutnál, mint itt. Nem volt nehéz megállapítani a prágaiakról, hogy edzett emberek. Legközelebbi északsarki utunkra bizonyára prágaiakat fogunk szerződtetni.

Ezzel az interjú véget ért.

eltűnt iratokat ki lopta el és hogy azokat hová küldte. Az ügyészség valószínűnek látja, hogy a Beniczky-per iratait a tolvaj már ki is csempészte a fogházból és alighanem Bécsbe küldte, ahol valamelyik politikai párt akarja majd felhasználni.

Az ügyészség különben nem tulajdonítanak nagy fontosságot a dolognak, hiszen a Beniczky-ügyet annak idején a lapok igen részletesen ismertették és így az iratoknak esetleges, külföldi lapban való közzététele sem hozhatna már különösebb érdekességű részleteket a nyilvánosságra.

„Miért hívnak bennünket még mindig a bojárok országának!“

Strudsa herceg nyilatkozata a beszarabiai parasztperről

A „Neues Wiener Journal“ legutóbbi száma érdekes nyilatkozatot közöl Michael Sturdza herceg bécsi román ügyvivőtől, a beszarabiai parasztperre vonatkozólag. Erre a perre, „Beszarabia barátainak társasága“ hívta fel a külföldi figyelmet.

— Kaphatnék egy néhány felvilágosítást a kisenevi per előzményeiről? — kérdezte az újságíró.

— Természetesen. Készséggel állok rendelkezésre... A múlt év egyik őszi éjjelén hirtelen egy nagyobb csoport vörös katona, főleg tisztek és altisztek, betörték a beszarabiai Tatarbunar városkába, megszállták az összes középületeket és legyilkolták a román hivatalnokokat és csendőröket. A bolsevik propaganda jóelőre elkészítette a talajt. Megbízhatatlan emberek, amilyenek minden országban találhatók, segítségére siettek a betörőknek úgyhogy néhány napon keresztül a békés városka valóságos terror alatt állott. Foszogatások és tömegkivégzések napirenden voltak. Végül román csapatok rohamot intéztek Tatarbunar ellen, amelyt néhány óra leforgása alatt megtisztítottak az ellenségtől. Ki kell itt emelnem, hogy csapatunkat óriási lelkesedéssel fogadták és különösen a sváb lakosság, amely ezen a vidéken él, tett meg mindent azért, hogy a támadás sikerüljön.

— Hogyan lehetséges az, hogy ez a per ilyen sokáig húzódik?

— Ez azért történik, mert mi Romániában nem ismerünk tömegbíráskodást, vagy éppen tömegkivégzést. Valamennyi vádlott szabályos védekezéssel készülhetett a tárgyalásra és igénybe vehette a maga számára az összes törvényes eszközöket.

— Bebizonyosodott-e az, hogy szovjetpropaganda idézte elő a felkelést?

— Nemcsak hogy bebizonyosodott, de, mint mondtam, szovjetbiztek és altisztek vettek részt a felkelésben. Egyébként ez nem egy szórványos eset. Hiszen gondoljunk csak a reváli felkelésre... vagy arra, hogy a szófiai katedrális felrobbantásánál hány orosz ügynök volt jelen.

— Hogyan lehetséges az, hogy kiváló és tekintélyes személyiségek nyílt leveleket intéznek a perrel kapcsolatban a román hatóságokhoz?... És mi az oka annak, hogy az Emberi Jogok Ligája is intervenciót készít?

— Egedje meg, hogy egy kérdéssel válaszoljak Önnek: „Hogyan lehetséges az, hogy Oroszországban évek óta folyik a vér anélkül, hogy egyetlen egyszer — ismétlem, egyetlen egyszer is közbelépett volna az Emberi Jogok Ligája. Azaz, hogy egyszer valóban közbelépett, amikor szociáldemokratákról volt szó“... Nem, nem, higgye meg, nincsenek „Beszarabianak barátai“, csak a szovjeteknek vannak barátai..."

— Hogyan fest Beszarabia társadalmi és munkáshelyzete? Valóban olyan sivár-e, mint ahogyan egyes európai lapok leírják?

— Beszarabia teljesen agrárjellegű országrész és a társadalmi struktúrája is tisztán agrárjellegű. Tessék csak megírni, hogy a beszarabiai föld 93 százalékát ugyszólván ingyen odaadtuk, vallásra és nemzetiségre való tekintet nélkül, a parasztnak. Miért hívnak bennünket még mindig a bojárok országának? Ez a kifejezés régen idejét múlt. Állíthatom, hogy Önök nem ismernek bennünket. Egyébként minden híresztelés rácsafol az a nagyszerű kiállítás, amelyet éppen a napokban rendeztünk Kisenevben és amely ennek az országrésznek

Uj cikoria-csomagokat

1857

*szávédarálással.

szintén piros papírba göngyölve újabban erősen feldicsérnek és olcsóbban ajánlanak. Ne hagyja magát megtéveszteni... Csak a **valódi Franck**-ot fogadja el, melynek címkéjén rajta áll az ismert **kávédaráló**, valamint a **Franck Henrik Fiai** cégjelzés. A **valódi Franck*** a legismertebb kávépótlék és az is marad.

pompás produkt tatta. Én, azt litem, hogy épp dűbbe a szovj európai lapokba

Az

Én még so hangu interjú. vész, betörők ir felelős és felelő ban koturnust fontosságának egyszerre mind csoda: interjú mőknek — az mitmondó dolg és lenyomatjál nak, elvárásol mily varázs, va is volna monda nagy tetteim h meg emlékirata natokat, mikor jóakarataim és ratokról és kor vakban éltem sem váltottam

Érdekes me dig a terveikrö lyeket sohasem lyek az interju de a valóságban gyetlen kétsége ban minden iga tettől, nagy ész olyan lélek árul válogatott finon meg a nyilváno bent a boltban tömegcikkre r nagyságot — pályafutásom al alatt mind nagy kezett felülmuln eltakarni azt, an közönséges beny Ha cigarettázott, vagy szivarja ha ciával verte le a vasalatlan nadrá huzta fel, kezét le támlásszéke ka beszéde választék volt, akkor min erkölcsről zenet gánélete jogi és színészek vagy az interju percei lesiklott volna a meiket az égne gyalokat idéznék gyönyöreit kapta is földi gyöny Mindez arra val az emberi lélek megszépítő hazt gokra, melyeket nyilvánosság va gyül az interj hazugságaival; a legkedvesebben hiszi őket. Megf rájöttem, hogy a sák az interjúka holmi mondákat simogatják körü ményteltessé tes rigálják a valósá dig korrekturára

Ha idegen bo lamelyik irástudó hatná földünk in rájönnie, hogy a rendben megy, a mondások csak t interjúkban a le hogy megoldást jenek, hogy elosz sajnós — leginká

pompás produktivitását teljes mértékben megrau-
tatta. Én, azt hiszem, nem tévedek, ha azt ál-
litom, hogy éppen az a nagyszerű fejlődés hozta
dühbe a szovjetet, amely most a különböző
európai lapokban kigyót, békát kiált ránk...

Az interjú lélektana

Én még sohasem olvastam pesszimiztikus
hangu interjút. Az interjú adó államférfi, mű-
vész, betörőkirály és más fórumon mozgó egyéb
felelős és felelőtlen elem, az interjú pillanátá-
ban koturnust ölt magára, redői elsimulnak,
fontosságának tudata az egekig emelkedik és
egyszerre mindent rózsás színekben lát. Nem
csoda: interjú adni egyike a legmagasabb örö-
möknek — az ember mondhat akármilyen sem-
mitmondó dolgokat, — azzal, hogy elmondja
és lenyomtatják: súlyt ad a gondolatatlanság-
nak, elvárásol, meggyőz, anélkül, hogy bár-
mily varázs, vagy bármily kevés meggyőző érv
is volna mondandójában. Ha államférfi volnék,
nagy tetteim helyett interjúim történetét írnám
meg emlékirataimban, azokat a ragyogó pillan-
atokat, mikor számot adhattam nem létező
jóakarataim és koncepcióim nagyságáról, jóka-
ratokról és koncepciókról, melyeket csak sza-
vakban éltem át, a valóságban azonban semmit
sem váltottam be belőlük.

Érdekes megfigyelni: a világhírességek min-
dig a terveikről nyilatkoznak, tervekről, me-
lyeket sohasem váltanak valóra, multakról, me-
lyek az interjú során különös fényt kapnak,
de a valóságban izzadság szagától terhesek, ke-
gyetlen kétségektől elsötétítettek. Az interjú-
ban minden igazságos, az interjú emberszere-
tetől, nagy eszméktől áthatottak. Az interjú
olyan lélek áruháza ragyogó kirakata, melyben
válogatott finomságu szellemi áruk huzódnak
meg a nyilvánosság ragyogó transzparenciái alatt,
bent a boltban azonban közönséges kanavászok,
tömegcikkok roskadnak a pultokon. Ahány
nagyságot — valódit és kevésbé valódit —
pályafutásom alatt maginterjúvoltam: az interjú
alatt mind egyszerű pózba vágta magát, igye-
kezett felülmulni önmagát, isteni ihlettséggel
eltakarni azt, ami lényege. Én még nem láttam
közönséges benyomást keltő maginterjúvoltat.
Ha cigarettázott, vagy szivarozott: cigarettája,
vagy szivarja hamuját valami különös elegán-
ciával verte le a hamucsészébe, jólyvasalt vagy
vasalatlan nadrágját szinte tulvilági eleganciával
huzta fel, kezét álmag bagyadtással ejtette
le támlásszéke karfájáról, hangja átszellemült lett,
beszéde választékos. Ha politikus volt az interjú-
vált, akkor minden második szava jogról és
erkölszről zengett, egészen megfélemedezve ma-
gánélete jogi és erkölcsi vonatkozásairól. Ha
színészek vagy színésznők voltak az illetők,
az interjú perceiben lelkükről mintha egészen
lesiklott volna a rivaldák parázna fénye, sze-
meiket az égnek meresztették, mintha az ég
nyalokát idéznék a tekintetükbe, mintha az ég
gyönyörűi kaptak volna elhelyezkedést nagyon
is földi gyönyöröktől zaklatott sziveikben.
Míndez arra vall, hogy az interjú alkalmával
az emberi lélek különös predestinációt kap
megszépítő hazugságok elmondására, hazugsá-
gokra, melyeket komolyan elhitt ő maga is. A
nyilvánosság varázsának édenkeri fénye ele-
gyül az interjúban a világ legtetszősebb
hazugságaival; hazugságokkal, melyekben az
a legkedvesebben tragikus, hogy mindenki el-
hiszi őket. Megfigyeltem az újságolvasókat és
rájöttem, hogy az emberek előszeretettel olvas-
sák az interjúkat, úgy szürsölik őket, mint
holmi mondákat és legendákat, melyek lágyan
simogatják körül a nemzeti hiúságokat, re-
ményteljessé teszik a reménytelenségeket, kor-
rigálják a valóságot, mely legtöbb esetben min-
dig korrekturna szorul.

Ha idegen bolygóról közénk csöppenne va-
lamelyik irástudó halandó és áttanulmányoz-
hatná földünk interjú-irodalmát, arra kellene
rájönnie, hogy a világon minden a legnagyobb
rendben megy, a szörnyű ellentétek és ellent-
mondások csak tévedések játéka, melyek az
interjúban a legjobb úton vannak ahhoz,
hogy megoldást nyerjenek, hogy kiegyenlítőd-
jenek, hogy eloszoljanak a ködben, amely —
sajnos — leginkább az államférfiak jóvoltából

ül meg olyan konokul földünket.

Ez körülbelül — ha csak vázlatosan is —
az interjú lélektana. A legszebb és leghiába-
valóbb hazugságok tárháza, melyek éppen
azért nem tévesztik el hatásukat, mert hazug-
ságok. Mutass nekem egy államférfiut, vagy
egy más foglalkozásu nagyságot, add ide elol-

vasásra nyilatkozatát, akár a legbonyolultabb,
akár a legegyszerűbb kérdésekről, — én meg-
mondom: ki ez a férfi, mint magánember,
életének mi a főhazugsága, mik a tévelygésai,
mik a képzelgésai. Mert az embereket semmi
sem jellemzi jobban, mint a hazugságaik.
Salamon László

Egyesültek az antiszemita pártok

(Bucuresti-Bukarest, szeptember 22. Az Új Kelet tudósítójától.) Az „Actiunea Romaneasca“,
a „Fascia Nationala“ és a „Keresztény Diákszövetség“ „Lige Aparartea Nationala“, nemzeti
védelmi liga néven egyetlen egyesületbe tömörült. A fuzionált egyesület elnöke Cuza professzor.
A vezetőségben több kolozsvári ismert ügyvéd is benne van, így többek között Pop Valér, Catu-
neanu egyetemi tanár, Román Valér, Malaiu és Dionoisi. Alelnökök lettek Paulescu, Sumuleanu
és Pop Valér. Az egyesület vezértitkára Román Valér dr., helyettese Istrate Jonel, a „Patria“
szerkesztője. C. Radulescut pénztárnokká választották meg. Az alakuló, illetve a fuziót kimondó
ülést 18-án tartották meg.

Az Uniunea szervezkedésének ügye a Zsidó Nemzeti Szövetség Kiszítézőbizottsága előtt

November 1-ére halasztották az országgrési cionista konferenciát

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 22. Az Új Kelet tudósítójától.) Az erdélyi Zsidó Nemzeti Szövetség kiszítézőbizottsága ma ülést tartott. Az ülésen, amelyen dr. Friedeman Adolf, a Keren Hajjeszod londoni direktóriumának kiküldötte is részt vett, mindenekelőtt a Palesztinában létesítendő máramarosi kolónia ügyét vitatták meg.

Dr. Friedeman Adolf, aki a kongresszus megbízásából az akciót vezeti részletes referátumot tartott a kérdéssel. Elmondotta, hogy az előkészítő munkálatok ma már olyan előrehaladott stádiumban vannak, hogy ha vizumnéhezégek nem jönnek közbe, úgy ő a kolonisták háromtagu delegációjával október 2-án Palesztinába utazik, hogy a helyszínen tanulmányozzák a kolónia megalakításának lehetőségeit és feltételeit.

Friedeman dr. referátuma után a kiszítézőbizottság arravaló tekintettel, hogy az ezévi országos konferencián a londoni exekutívét dr. Friedemann fogja képviselni, valamint arravaló tekintettel, hogy az országgrési konferenciának egyik legfontosabb pontja a máramarosi kolónia kérdése lesz, ami szükségessé teszi Friedemann dr.-nak a konferencián való jelenlétét, elhatá-

rozta, hogy ezidei marosvásárhelyi országos konferenciáját november 1, 2, 3-ára halasztja el, mert Friedemann dr. november elsején érkezik Palesztinából Romániába. Ugyancsak Friedemann dr. részvételével fogják megtartani november 3-án Marosvásárhelyen az országgrési Keren Hajjeszod konferenciát is.

A kiszítézőbizottság ezután az Uniunea Evreilor Romani ügyét vette tárgyalás alá. A bizottság megdöbbenéssel értesült azokról a méltatlan támadásokról, amelyek a kérdéssel kapcsolatban Jámor Ferenc szövetségi főtítkárt érték annál is inkább, mert a szövetség vezető tagjai által lefolytatott vizsgálat megállapította, hogy a róla közölt állítások egyáltalán nem felelnek meg a valóságnak és hogy semmiféle szövetségi szerv részéről olyan tenencia nem nyilatkozott meg, amely arra irányult volna, hogy az Uniunea-ügyben a Póale Cedek-imaház előcsarnokába összehívott tanácskozást bármilyen formában megzavarja.

Az Uniunea Evreilor Romani erdélyi szervezkedési ügyében ezután beható tárgyalásba kezdett a bizottság, amely tárgyalások lapunk zártakor még folynak.

A máramarosi zsidóság erőteljesebb kivándorlási lehetőségeket sürget

Dr. Fried Ábrahám megcáfolja a máramarosi cionista szervezet elszakadási törekvéseiről terjesztett híreket

(Sighetul-Marmatiei-Máramarossziget, szept. 22. Az Új Kelet tudósítójától.) Az egyik máramarosszigeti lap néhány héten keresztül több cikkben arról adott hírt, hogy a máramarosi cionista szervezet a központtal való különböző nézeteltérései miatt bizonyos elszakadási akciót kezdett. Ez a fantasztikus és minden alapot nélkülöző híradás dacára a máramarosi cionista élet vezetőinek tiltakozására, néhány kisebb erdélyi lapot is bejárt. Az Új Kelet szatmári tudósítója, aki máramarosi riport utja során Máramarosszigeten is járt, felkereste a máramarosszigeti zsidó nemzeti mozgalom egyik legrégebbi előharcosát, dr. Fried Ábrahámot, hogy a legkompetensebb helyről kérjen felvilágosítást ezekre a hírekre vonatkozólag.

Nincs elszakadási mozgalom

— A lapok — mondotta dr. Fried Ábrahám aradi munkatársunk kérdéseire — tulzott híreket közöltek e kérdéssel, mert sem formailag, sem ténylegesen egyik központi szerv részéről sem történt olyan intézkedés, amely a legkisebb okot szolgáltatná arra, hogy a máramarosi szervezet elszakadjon az erdélyi, vagyis a kolozsvári központtól. Némi elégedetlenség felmerült adott speciális helyzetünkkel fogva, még pedig a bevándorlási certifikátok elosztása miatt. Ugyanis mi az erdélyi zsidóság számára érkezett bevándorlási engedélyek nagyobb hányadára tartunk igényt és ezt a következőkkel indokoljuk:

a) Az itteni zsidóság arányosága az erdélyi

zsidóságéhoz képest igen nagy amennyiben a háromszázezer főnyi zsidóságnak majdnem egyötöd része Máramaros megyében lakik.

b) Míg az erdélyi zsidóság nagyjából az intellektuális pályán, vagy kereskedelmi téren helyezkedik el, addig Máramaros megye zsidósága majdnem hatvanszázaléka mezőgazdasággal foglalkozik, vagy ha nem földműves, akkor erdőmunkás, napszámos, kovács, lakatos, kocsis, vagy tanult iparos. A máramarosi zsidóság tehát olyan elem, amely feltétlenül méltánylást érdemel palesztinai kivándorlási szempontból.

c) A máramarosi zsidóság életstandardja minimális, világfelfogása nevelésénél fogva konzervatív, szorgalmas, munkás elem és semmiféle szélsőséges politikától nincsen megfertőzve. Így tehát építőmunkára kiválóan alkalmas.

A máramarosi zsidóság erőlyesebb kitelepítéséről

— Mindezen okok miatt — folytatta Fried Ábrahám dr. — a máramarosi csoport kérte, hogy az itteni zsidóság erőteljesebb kitelepítéséről gondoskodjanak, de csak az utóbbi időkben állott be e téren javulás és csak az utóbbi időkben részesültek a máramarosi zsidók előnyösebb elbánásban.

— Végeredményében szó sem lehet arról, hogy a máramarosi csoport és a központ között keményebb harcra kerülhet sor. Ha pedig lesz valami nézeteltérés, úgy azt mi belülről fogjuk megoldani és az országgrési konferencián fogunk orvoslást keresni.

Dr. Fried Ábrahám ezután munkatársunk kér-

Győzdődjön meg hogy aján-
dék tárgyakat arany, ezüst és
brilliansarukban legolcsób-
ban nálam szerezhethi be.

F. Markovits, Cluj Arany
Wesselényi M.-u. No 20.

ezüst és brilli-
ás tárgyakban
a legkényesebb igényeket is ki-
elégítő nagy választék.

désére elmondta, hogy a cionista világtalálkozásra mint a máramarosi zsidóság delegátusát az immigrációs bizottságba osztották be, amely a palesztinai bevándorlást és a certifikátok szétosztását tárgyalta. Itt ismertette a máramarosi zsidóság gazdasági, vallási és munka-elhelyezkedési viszonyait. Pick tanár a telavivi bevándorlási hivatal vezetője, aki mint a berlini egyetem rendes tanára, négy évre szabadságoltatta magát a cionista ügy iránti lelkesedésből, kijelentette dr. Fried előtt, hogy a máramarosi zsidóság helyzetét ismeri dr. Friedemann közléseiből és a Palesztinába kivándorolt máramarosi zsidókkal mindenképp meg van elégedve.

— Beszéltem — fejezte be szavait dr. Fried — Szokolovval is, aki minden tőle telhető támogatást megígért a máramarosi zsidók részére. De különösen sokat köszönhetünk dr. Friedemann Adolf urnak, aki igen nagy lelkesedéssel és jóakarattal karolta fel a máramarosi zsidóság ügyét és a kongresszus figyelmét rájuk irányította e kérdésben. s. m.

Fosztogatják a vasuti kocsiakat

Uj módszerrel dolgoznak a vasuti tolvajok

(Cluj-Kolozsvár, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Régen panasz tárgyát képezik már azok a lehetetlen állapotok, amelyek a romániai vasutaknál mutatkoznak a szállítók megbízhatatlanságánál. A CFR vezérigazgató nemrégiben rendeletet adott ugyan ki, hogy a rakodó állomásoknál az áruszállító kocsik ajtajait mindkét oldalon le kell plombázni, hogy ezáltal is védekezni lehessen a vasuti tolvajok ellen, de ez az intézkedés semmit sem használt. A vasuti tolvajlások már annyira elszaporodtak, hogy tömegekre tehető azoknak az aktácomóknak a száma, melyekben feladók és átvevők áruhiányokat reklamálnak.

A CFR vezérigazgatójának ez az intézkedése azonban nem mutatkozik elég megfelelő óvintézkedésnek, mert a leleményes vasuti tolvajok legújabbban olyan nagyszerű szisztémával fosztják ki a teherkocsiakat, hogy a plombák érintetlenek maradnak és az áru mégis eltűnik. Egyik kolozsvári kereskedővel történt hasonló

eset, Galacban sajátkezüleg plombálta le az áruval megrakott teherkocsit, de az átvételnél dacára annak, hogy a plombák érintetlenek voltak, egy láda ruha és egy láda szardínia tartalma hiányzott, úgy, hogy a tartalom helyett a ládát papírral tömték meg. Ugyancsak egy kolozsvári kereskedővel történt, hogy egy vagon cukorból három zsák hiányzott.

Természetesen a károsultak jegyzőkönyvet vétenek fél, de legjobb esetben is hónapok, sőt évek telnek el, míg a vasut kárukat megtéríti — ha ugyan egyáltalában megtéríti.

Legfőbb ideje volna, ha úgy a CFR igazgatósága, mint a közbiztonsági hatóságok erélyeskezéssel véget vetnének már ennek a garázdálkodásnak, mert a szállítók, akik küldeményeiket abban a biztos tudatban adják fel és fizetik a horribilis szállítási költségeket, hogy a küldemény valóban meg is érkezik, nem állhatnak oda kísérrének minden egyes vagon mellé.

Vitorláscsónakon a világ körül

(Pozsony, szept. 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) A pozsonyi dunaparton a Simonyi Iván sor alatt gyermekmagasságu gumisátor áll. Rajta a felírás angolul és németül: Uton a világ körül. A sátor mellett hosszú, keskeny, vörös csónak, amit első pillanatban vászonnak néz az ember; egy magas, szőke ember javítgatja. A sovány, sebhelyes arcú német, Hüttemann Emil, aki a feleségével, öt éves kislányával és barátjával, Schmithel ezen a csónakon indult el az Északi-tenger mellől, hogy körülutazza a világot és a Hannoverben kitűzött 80.000 aranymárkát megnyerje.

— Tizenegy csónak indult utnak — meséli Hüttemann — kilencen már visszafordultak. Egy még tartja a versenyt: már Konstantinápolyig eljutott. De úgy hallom, ő is visszariadt a további uttól. A Dardanellákon nem mert átkelni.

— És ön?

— Öreg tengeri-farkas vagyok én kérem. Hétszázötven korom óta a nagy vizeken nőttem.

— Mikor indultak utnak?

— Ép ma tizenkét hete. Hannoverből jövünk az Északi-tengerről a Rajnán, a Majnán és a Majna—Duna-csatornán át. Néhány napot Bécsben töltöttünk. A barátom, Schmith bécsi, meglátogatta a szüleit. A kislányomat ott akarták tartani. Egy bécsi filmgyáros ajánlatot tett, hogy az utazásom idejére magához veszi a gyereket. Nagyon eleven mozdulatai vannak. De hát nem akart maradni. Nem, nem és nem.

— Innen Budapestig utazunk. Ott beszéljük, ami még szükséges és megyünk tovább, le egészen a Fekete-tengerig.

— Mennyi idő alatt teszik meg odáig az utat?

— Ha jó szelünk lesz, másfél nap alatt Pesten vagyunk. Steintól Bécsig pompás szél futt s a kilencven kilométert alig két és félóra alatt befutottuk. A Fekete tengerig egy hét. Onnan Konstantinápolyig három és fél hét és fél hét. Aszerint milyen az idő.

Megmutatja a két könnyen kezelhető karcsu fehér vitorlát. A röpke dunai szél belekap és szétnyitja, mint a szárnyakat.

— Nem fél ezen a gyenge kis alkotmányon a Nagy Óceánra kimenni?

— Erős készítmény ez kérem. Ötszörös gumirétegből van, hat méter harmirc hosszú, könnyű, mint a pehely: összesen 22 kiló. Jobb is szeretnék már künn lenni vele a tengeren.

Itt a Dunán sokkal veszedelmesebb csónakon utazni. Sok az örvény, keskeny a víz, ha hajón jön, nagy a hullámtorlás. Bécsben a Reichsbrückénél is majdnem felfordított bennünket két gőz-

hajó. De voltunk mi már az Északi-tengeren olyan viharban, ahol emeletnyire dobáltak bennünket a hullámok. Kellemetlen volt, mert még nincs a csónak ilyesmire felszerelve. Ha kiérünk a tengerre, két hosszú gumicsövet kapecolok a két oldalára és ha tele is van vízzel a csónak, nem merül el.

— Mi az utjuk végső célja? — kérdezem.

— Észak-Amerika és onnan vissza. Három-négy évre tervezzük az egészet.

— Keresztül az Atlanti-Océánon ezen a csónakon. Hü, az nem kis eset lesz!

— Százhuszezer dollárt tüztek ki, ha a hamburg—amerikai vonalon így visszatérek. De a kislányomat meg a feleségemet gőzhajóra ültettem. Csak én meg a Schmith leszünk a csónakon.

— És ha megcsinálja a világrekordot, mihez kezd a sok pénzzel?

Gondolkodik rövid ideig, azután elmosolyodik.

— Hajót veszek és kereskedni kezdek. Akkor majd gyakran fogok a Dunán áthajózni. Talán még látjuk egymást.

Tréfásan mondta:

— Itt várjon rám kérem. Öt-hat év múlva visszavagyok.

Primo de Rivera vezeti a marokkói spanyol hadműveleteket

Madrid, szeptember 22. A „Matin“ értesítése szerint a legközelebbi spanyol hadműveleteket Primo de Rivera spanyol miniszterelnök személyesen fogja vezetni. Az offenzíva első sorban Abd el Krim székvárosa ellen irányul. Azokkal a hírekkel szemben, amelyek szerint Abd el Krim megsebesült volna, ma cáfolat érkezik. Nem Abd el Krim sebesült meg, hanem Abd el Kazel, a riffek törzsfőnöke.

Ha művészi kiváló fa-, vas- vagy réz-butort, zongorát

akar venni, ne sajnálja az utat Marosvásárhelyre és tekintse SZÉKELY ES RÉTI KÖZLEKÉSI BUTORGYÁR RÉSZV. TÁRS. butortermelt, szaxofonok furniárszükségleteket legolcsóbban itt szerezhetik be

Zsoldos tanintézet

Az ország legrégebbi és legjobb előkészítő tanintézete. Teljes anyagi felelősség mel ett készít elő középiskolai magánvizsgákra, ösztönségi vidéki tanulókat is.

Budapest, VII., Dohány-u. 84. Tel. J. 124-47.

HIREK

Az Uj Kelet az egyetemes erdélyi és bannági zsidóság napilapja Szerkesztik: Giszkalay János és dr. Martos Ernő Felelős szerkesztő Dr. Martos Ernő Előfizetési árak: Egy hónapra 85 lei, negyedévre 240 lei, félévre 460 lei, egész évre 850 lei. Az Uj Kelet cikkeinek utányomását csak a forrás megjelölésével engedjék meg.

A mai naptár

Szerda
5686. Tisri 5.
1925. szept. 23.

— **Gritta prefektus betegsége.** Az eddig elterjedt hírek szerint Gritta prefektus influenzában súlyos betegen fekszik. A hír annyiban nem felel meg a valóságnak, amennyiben a prefektus nem influenzában, hanem rheumában szenved. Jelenleg a „Cosmutza“-szanatóriumban fekszik. Orvosainak véleménye szerint nyolc napon belül teljesen föl fog épülni.

— **A román delegáció mégis elmegy Washingtonba.** Bukarestből jelentik: Bratiannu Vintila pénzügyminiszter kommunikét tett közzé a lapokban, miszerint a reggeli lapok azon híre, hogy a román delegáció nem utazik Washingtonba és hogy a román amerikai adósságok ügyét Bukarestben intézik el, nem felel meg a valóságnak. Alapítalan ez a hír már annál is inkább, mert az amerikai kormány nem bízhatta meg bukaresti követét az ügy rendezésével, mivel tudvalevőleg külön speciális bizottság van hivatalos Amerikának összes ilyenfajta ügyeit rendezni. A román delegáció október 10-én indul Washingtonba, Franciaországon keresztül.

— **Súlyos autókatasztrófa Cetinje közelében.** Belgrádból jelentik: Sulyos autókatasztrófa történt tegnap Cetinje és Nacic között. Petre Petrovics ismert költő hamvait Lovcsen erdőn levő muzeumba akarták elhelyezni. Külön autón vitték a költő hamvait és egy autóbuszban 24 en mentek utána. Az autóbusz vezetője egy kanyarodót nem vett észre és így befordult az árokba. Az utasok közül 16-on szörnyethaltak, a többiek súlyos sebesüléseket szenvedtek.

— **Rómában lesz a Matteotti-ügy tárgyalása.** Rómából jelentik: A „Tribuna“ értesítése szerint a Matteotti-ügy nyomozása már teljesen be van fejezve. A tárgyalás valószínűleg Rómában lesz.

— **Lázadás egy fogházban.** Lisszabonból jelentik: A madridi nagy fogházban szeptember 16-án lázadás tört ki. A foglyok kitörték celláik ajtaját és ki akartak menekülni. A fogház őrzetére kirendelt katonák tűz alá vették a menekülni akaró foglyokat és közülük többeket lelőttek. Az eset részleteiről a kormány megtiltotta, hogy a lapok közléseket tegyenek.

— **Ploestiben kigyuladt egy petróleum-tartály.** Bukarestből jelentik: Ploestiben ma dél előtt a déli pályaudvaron levő petróleumtartályok közül a Standard társaság tulajdonát képező 17-es számú tartály, eddig ismeretlen okokból kigyuladt. A tartály pillanatok alatt lángokban állott és óriási veszély fenyegette a szomszédtartályokat is. Szerencsére megfeszített munkával sikerült ennek elejét venni. A tüzet délfelé lokalizálták. A kár óriási.

— **Meghalt Visontai Soma.** Budepestről jelentik: Visontai Soma, volt országgyűlési képviselő, a kiváló kriminalista ma éjszaka hetvennégy éves korában a Zsidó Szeretetházban meghalt. Visontait 1922-ben Ujvidéken választották meg először képviselőnek, ahol Tomics Jasa szerb radikális jelölttel szemben győzött. Többször képviselte Gyöngyös városát is. Az utóbbi években Koburg Lujza hercegnő védelmével keltett országos feltűnést. Visontai már régóta érlelmeszedésben szenvedett és ez okozta halálát is.

— **Rendőri hírek.** A kolozsvári rendőrprefektura közli, hogy folyó hó 13-án a General Grigorescu utcában egy libát találtak. Jogos tulajdonosa a liba tulajdonjogát igazolva, bármikor átveheti Dávid Pál Motilor-utca 18. szám alatti lakostól.

— **Constata tika tárgya** jelentik: Egy Constantinescu jellegű tárgyalás mánnal, illeté cáfolták.

* **Orvosi** Borszék fürdő megkezdte. Má 2—5. Quarz-fé

— **Orosz** karestben. rályi hadbiztos kásság hivatalo átkutatta a ter nem talált, azo stület további n hogy bocsássák munkásokat. Ez arról értesül, óriási kémszerv egész Romániát A szervezést főfust tartottak Bukarestben t Venave nevű o olasz újságíróna alatt katonailag mása alapján le mazásu barátját átadták a hadbi

— **A „Cu genfi akciója** vantul“ hossza Balogh Arthur hogy ezzel a k elérni, hogy a tárgyalását meg

— **Bulgár szövetség** jö Bolgár lapok ér és Bulgária köz

* **A Czur-** Maria 18. fels akik az iroda október hó 1-én fizessék be, mi az esedékes B“ 1 font, „B“ j október hó 1-i & Co. Bankház folyószámlára u nevezett dátum lenkező esetben tatni fog.

— **Budap hedt csekkcs** pesti rendőrség taub hirhedt h évet tilt a bört után a bécsi r Turteltaub. H csekkcsalást k Plata Bank“ n milliárdokra ru fogták el, Tol viteli engedély liárdokra rugó Amikor Bécsbe a talaj, Budap

— **Albán** lentik: Megb nap óta egész hetők. A p szágutat és a ütközetben, a le, huszonöt mirditák is, állott. Délalk Azt hiszik, h zésekre kerül

— **Kedv** Jugoszlávia restből jelentik rint az „Elef berlin interve között kedvező sági szerződés Norodni“ viszo ban komoly a sára, mert Gö tartják elég e esetére.

— **Constantinescu nem folytatott politikai tárgyalásokat Varsóban.** Bukarestből jelentik: Egyes lapok azon hírt, hogy Alexandru Constantinescu varsói látogatása alkalmával politikai jellegű tárgyalásokat is folytatott a lengyel kormányal, illetékes helyen a leghatározottabban megcáfolják.

* **Orvosi hír.** Med. Univ. dr. Tischler László Borszék fürdő-orvosa hazaérkezvén, rendelkezéseit újra megkezdte. Mátyás király-utca 5. sz. Rendel. d. u. 2—5. Quarz-fény kezelés.

— **Orosz kémeket tartóztattak le Bukarestben.** Bukarestből jelentik: Hotineanu királyi hadbiztos tegnap megjelent az egyesült munkásság hivatalos helyiségeiben, leszedte a pecsétet, átkutatta a termeket és mivel semmi kompromittálót nem talált, azonnal megadta az engedélyt az egyesület további működésére. Egyidejűleg intézkedett, hogy bocsássák szabadon azonnal a letartóztatott munkásokat. Ezzel a hírrel egyidőben a „Cuvantul“ arról értesül, hogy a sziguranca Galacban egy óriási kémszervezetet leplezett le, melynek szálai egész Romániát, de különösen Erdélyt behálózzák. A szervezet főszékhelye Galac volt és állandó kontaktust tartottak fenn a bécsi kommunista központtal. Bukarestben tegnap letartóztattak egy Alberto Venave nevű olaszországi származású egyént, aki olasz újságírónak adta ki magát és ennek leple alatt katonailag kémkedett Oroszországnak. Vallo-mása alapján letartóztatták Baumi nevű bécsi származású barátját. Mindkettőjüket kémkedés miatt átadták a hadbírósnak.

— **A „Cuvantul“ a kisebbségi egyházak genfi akciójáról.** Bukarestből jelentik: A „Cuvantul“ hosszasan foglalkozik Balázs András és Balogh Arthur genfi akciójával és megállapítja, hogy ezzel a kisebbségi egyházak csak azt akarják elérni, hogy a közoktatásügyi javaslatok parlamenti tárgyalását megakadályozzák.

— **Bulgária és Románia között defensív szövetség jött létre?** Bukarestből jelentik: Bolgár lapok értesülése szerint Genfben Románia és Bulgária között defensív-szövetség jött létre.

* **A Czur-Salom iroda Arad, Bul. Reg. Maria 18.** felszólítja azon „A“ és „B“ jegyzőket, akik az iroda azíranti kérelmeinek, hogy a f. évi október hó 1-én esedékes részletet folyó hó 10-ig fizessék be, mindezeidőig eleget nem tettek, hogy az esedékes részletet („A“ jegyzőnél dunamonként 1 font, „B“ jegyzőnél dunamonként 2 1/2 font) október hó 1-ig kizárólag a Marmorosch, Blanc & Co. Bankház aradi fiókjánál vezetett Czur-Salom folyószámlára úgy átutalni sziveskedjenek, hogy az nevezett dátumig ott javukra írható legyen. Ellenkező esetben jegyzésük feltétlenül storniroz-tatni fog.

— **Budapesten letartóztattak egy hírhedt csekkcsalót.** Budapestről jelentik: A budapesti rendőrség tegnap letartóztatta Tolnay-Turteleub hírhedt hamisítót és szelhamost, aki már sok évet ült a börtönben. A proletárdiktatura bukása után a bécsi rendőrséget is foglalkoztatta Tolnay-Turteleub. Horváth csekkcsalóval együtt nagy csekkcsalást követett el oly módon, hogy a „La-Plata Bank“ nevére állított ki csekket. A család milliárdokra rugott. Annak idején csak Horváthot fogták el, Tolnay megszökött. Később osztrák kiviteli engedélyeket hamisított, amivel szintén milliárdokra rugó kárt okozott az osztrák kincstárnak. Amikor Bécsben már nagyon forró volt lába alatt a talaj, Budapestre szökött, ahol rendőrkézre került.

— **Albánia ismét forrong.** Belgrádból jelentik: Megbízható jelentések szerint néhány nap óta egész Albániában forrongások észlelhetők. A pulti-törzs elfoglalta a skutari országot és a közlekedést megakadályozza. Egy útközvetben, amely három nappal ezelőtt folyt le, huszonöt ember esett el. Elégedetlenek a mirditák is, akiknek élére Gyóni Marko fia állott. Délalbanában is forrong néhány törzs. Azt hiszik, hogy hamarosan komoly összeütközésekre kerül a sor.

— **Kedvezően folynak a tárgyalások Jugoszlávia és Görögország között.** Bukarestből jelentik: Athénből érkezett jelentések szerint az „Elefteron“ c. lap arról tud, hogy Chamberlain intervenciójára Görögország és Jugoszlávia között kedvezően folynak a tárgyalások a biztonsági szerződésre vonatkozólag. A belgrádi „Novosky Norodni“ viszont arról értesül, hogy Görögországban komoly agitáció folyik a királyság visszaállítására, mert Görögországot jelenlegi formájában nem tartják elég erősnek egy görög jugoszláv konfliktus esetére.

ENGROSS

legnagyobb szőrmeáruház az országban Clujon van.

A „Casa de Lipsca“ cluji lerakata valósággal szenzációs. A világ összes szőrméi pazar választékban vannak az áruházban kiállítva. A cég, melynek London, Páris, Wien, Leipzig, Krakau és New-Yorkban vannak fiókjai, a legszebb szőrmék valóságos halmazait állította ki a

Cal. Reg. Ferdinand 5. sz. alatt (Szabó J. palota)

emeleti helyiségeiben és a napokban megnyíló áruház szenzációja lesz a cluji kereskedelmi életnek.

— **Gerhart Hauptmann új drámája.** A hamburgi Deutsches Schauspielhausban a napokban adták először Gerhart Hauptmann új drámáját: a *Valand*-ot. A tragédia az Edda-mondák egy részletét dolgozza fel, Wieland a kovács esetét. Wieland a király fogságába esett és az uralkodó a varázsló kovácsot megcsönkítette. Ő azonban bosszút vesz, mert meggyilkolja a király gyermekeit, fiait, leányait pedig szolgáivá teszi. Hauptmann a dráma stílusát és versmértékét a görög tragédia nyomán dolgozta fel. Az előadásnak óriási sikere volt.

— **Nagy visszaélések a beszarabiai gabonakiosztásoknál.** Bukarestből jelentik: A kormányhoz beérkezett jelentések szerint a beszarabiai gabonakiosztásoknál nagy visszaéléseket lepleztek le. Különösen a falusi szövetkezetek ellen merült fel sok panasz, melyek ügyében Inkuletz miniszter a legszigorúbb vizsgálatot rendelte el.

— **Ujabb panama a pénzügyminisztériumban.** Bukarestből jelentik: A pénzügyminisztériumban egy újabb panamának jöttek a nyomára, melyet abban az osztályban követtek el, mely a mezőgazdálkodás kiutalt premiumok kifizetését intézi.

— **Lord Curzon leánya — szocialista képviselő.** Londonból jelentik: Az elhunyt lord Curzon, volt angol külügyminiszter leányát a mostani pótválasztásoknál, Stoke kerületben, munkáspárti programmal, képviselőnek jelölték. Curzon kisasszony lelkes programbeszédet tartott, amelyben a bányáipar azonnali szocializálása és az általános szocialista államalakulás mellett foglalt állást.

* **Sirkóavatás.** Ezuton értesítjük rokonainkat, ismerőseinket, boldogult szüleink folyó hó 24-én csütörtök délelőtt 10 órakor tartandó sirkó avatásáról. Szatmári Testvérek.

— **Megkezdődtek a Molnár-Fedák egyezkedési tárgyalások.** Budapestről jelentik: A Molnár-Fedák válóper, mint jelentettük, október 14-ig elnapolták. Ezalatt az idő alatt megkezdődnek a szokásos egyezkedési tárgyalások, amelyek közül az első tegnap már meg is történt. Molnár Ferenc részéről *Bárczy* volt polgármester, Fedák Sári részéről *Krausz Simon* tárgyal. Az első egyeztetési kísérlet, amely tegnap este folyt le, azzal végződött, hogy Molnár Ferenc visszavonta azt a válókeresetét, amelyet házasságtörésért és hűtlen elhagyásért indított Fedák ellen. Ezzel szemben most Fedák ad be ugyanilyen keresetet Molnár ellen. A tárgyaló felek remélik, hogy meg tudnak egyezni. Molnár Ferenc állítólag már hajlandó elismerni Fedák Sári igényeit és a „Magyar Hírlap“ szerint, az eddig felajánlott tizenöt ezer dollár helyett most már *huszezer dollár végkielégítést hajlandó adni.* Az október 14-iki tárgyalásig Fedák Sári visszautazik Bécsbe, ahol tovább szerepel az *Antoniában*, Molnár Ferenc pedig újlag kimegy Berlinbe, hogy Reinhardt-nál néhány darabját rendezze.

— **Az ellenzéki pártok kormányra jutásuk esetén a hadiállapot eltörlését ígéri.** Bukarestből jelentik: Az ellenzéki pártok tárgyalásai a kooperációra vonatkozólag sikeresen haladnak előre. Tegnap leszögezték, hogy kormányrajutásuk esetén első teendőjük a hadiállapot és ezzel kapcsolatban polgári egyénekkel szemben a hadbíró-ságok illetékességének eltörlése lesz.

— **A belgrádi jogászkongresszus az esküdtbírók ellen foglalt állást.** Belgrádból jelentik: A parlament tanácskozó termében megnyílt az első jugoszláv jogászkongresszus, amelyen mintegy ezerkétszáz ügyvéd, bíró és jogász vesz részt. A kongresszus első pontja annak a kérdésnek a tárgyalása volt, hogy büntetőügyekben szükség van-e laikus bírák közreműködésére? A kérdés előadója dr. Markovics Bozso belgrádi egyetemi tanár volt, aki annak a nézetének adott kifejezést, hogy laikus-bírákra nincs szükség. Hangsúlyozta, hogy az esetben, ha a kongresszus mégis a laikus-bírák mellett nyilatkozna, akkor a laikus-bírákat csak mint tanácskozó tagot alkalmazják büntetőügyekben, nem pedig mint esküdtbírákat. A kongresszus délutáni ülésén arról a kérdéssel tárgyaltak, hogy szükséges-e polgári ügyekben a tanúk számára korlátozása. A kongresszus, amelynek nagy fontossága van a törvényegységesítés tekintetében előterjesztendő javaslatok szempontjából, négy napig fog tartani.

— **Megkezdik a hadikárok kifizetését.** Bukarestből jelentik: Hirt adtunk, hogy a pénzügyminisztériumban már befejezték a hadikárok kifizetési módzatának a rendezését. A pénzügyminisztérium még e hét folyamán megkezdik a hadikárok tényleges kifizetését.

* **Ügyvédi hír.** Dr. Brunner József volt bánffyhungyadi ügyvéd irodáját dr. Fischer Sámuel ügyvéddel társulva, Clujon, Str. Memorandului 8. szám alatt újból megnyitotta.

* **Sokat takarít meg,** ha Beck-kávét használ, mert ez szemes kávé nélkül is jó.

— **Harminkét millió a jégkárosultaknak.** Bukarestből jelentik: A kormány, a beszarabiai, tutovai, tulcii és jasi jégkárosultaknak 29 millió segélyt szavazott meg. Az erdélyi és bánáti károsultaknak külön 5 millió leit osztanak ki.

— **Meghalt Románia varsói meghatalmazott minisztere.** Bukarestből jelentik: Alexandru Florescu, Románia varsói meghatalmazott minisztere, ma délelőtt Varsóban meghalt. Hirtelen heveny tüdőgyulladás támadt és ez okozta halálát.

— **A pleasamorenii szondában még mindig óriási mennyiségű kőolaj megy tönkre.** Bukarestből jelentik: A pleasamorenii szondától még ma is naponként mintegy 240 vagon kőolaj megy kárba. Vélemények szerint a szonda nagyon jó minőségű jódanyagot is tartalmaz.

— **Október elsején lép életbe az új nyugdíjtörvény.** Bukarestből jelentik: Az új nyugdíjtörvény október 1-én lép érvénybe. A pénzügyigazgatóságok megkapták az erre vonatkozó rendelkezéseket.

— **Leégett a japán parlament.** Tokióból jelentik: A japán parlament, amely javítás alatt állott, a napokban kigyuladt és porráégett. A vizsgálat megállapította, hogy a tűz a munkások vigyázatlanságából keletkezett és valószínűleg egy eldobott gyufa okozta a katasztrófát. A kár egy millió aranyfrankot tesz ki. A mentési munkálatoknál többen életüket veszítették. A kormány rendkívüli ülést tartott, amelyen elhatározták, hogy a jövő évi költségvetésből nyomban megkezdik az új parlament felépítését.

* **Purgó az ideális hashajtó.**

KÖZGAZDASÁG

Megegyezéssel végződtek a dicsőszentmártoni Nitrogén-gyár nacionalizálási tárgyalások

A gyár a Banca Romaneasca érdekkörébe került. Kik lesznek az új igazgatóság tagjai

(Dicsosmartin-Dicsőszentmárton, szeptember 22. Az Uj Kelet tudósítójától.) Több ízben hírt adtunk már azokról a tárgyalásokról, amelyek a Magyar Általános Hitelbank érdekkörébe tartozó dicsőszentmártoni Nitrogén Műtrágyagyár Rt. nacionalizálása érdekében történtek. A régen huzódó tárgyalások a napokban fejeződtek be, még pedig teljes megegyezéssel, amelynek alapján a gyár irányításában ezután a Banca Romaneasca lesz döntő szerepe. A budapesti központi igazgatóság székhelye Dicsőszentmárton lesz és a gyár eddigi vezérigazgatója Forbath Tivadar műegyetemi tanár a paritásos alapon megalakítandó új igazgatóságban magyar részről az ügyvezető bizottságnak lesz egyik tagja, míg román részről ezen bizottságban Desila mérnök, a kolozsvári Banca Romaneasca iparügyi osztályának vezérfelügyelője lesz a delegált adminisztrátor.

A gyár új vezérigazgatóját ugyancsak a Banca Romaneasca valamelyik eddigi érdekelt-

ségétől nevezik ki. Az új igazgatóság román tagjai a fentiekben kívül N. P. Stefanescu, a bank vezérigazgatója Mrazek professzor államtitkár és dr. Motas mérnök, a magyar földgáz jelenlegi adminisztrátora, lesznek.

A tizenötmillió lej új alaptőkében a Banca Romaneasca érdekeltségén kívül a nagyszombeni Albina is részesedik.

Az új igazgatóságot, mint értesülünk, a közeli hetekben összeülő rendkívüli közgyűlés fogja megválasztani, amelytől kezdve a gyár fejlődésének új korszaka kezdődik. Mindazok a nehézségek, amelyek abból keletkeztek, hogy a gyár igazgatósága külföldön székel, el fognak tűnni, miáltal a gyár élvezheti az iparfejlesztési törvény nyújtotta kedvezményeket és részesedni fog jelentékeny belföldi hitelekben. Így elsősorban a Credit Industrial által nyújtandó olcsó iparhitelben is, úgy, hogy meg lesz minden lehetősége arra, hogy az ország fejlődő kémiai iparának az élére álljon.

Rövidesen megalakítják a mezőgazdasági kamarák szövetségét. Bukarestből jelentik: A mezőgazdasági kamarák szövetségének megalakítására a közeljövőben sor kerül. A kormány jelöltje Cipaiuanu földművelésügyi államtitkár. Az ellenzék George Lucacius volt minisztert jelöli.

Vámpolitikai hírek. Görögország az eddig érvényben volt behozatali tilalmat: parfümériákra, finom szövetekre, batisztra, csipkékre, velourra, plüszre és bőrökre felfüggesztette. — Olaszország felemeli a cukorbehozatali vámot. Ez az intézkedés főleg a csehszlovákiai cukrot érinti érzékenyen, mert Olaszország például 1924 augusztus 1-től 1925 május 31-ig 982.000 mázsa cukrot importált, melyből 870.000 mázsa volt csehszlovákiai eredetű. — Magyarország a vámpéldény aranyalapját 14.500 papirkoronában állapította meg. A magyar kormány másfélhektós vagy annál nagyobb irtartalmu boroshordók vámentes, szabad be-

hozatalát engedélyezte november 30-ig. — Portugália a gyufabehozatali jelentős vámtétellel neheztette meg. Egy tucat gyufa vámjá (144 darab) körülbelül 5 portugál milreisz.

Leszállították a kokszt behozatalt illetékét. Bukarestből jelentik: Közöltük, hogy a különböző ipari érdekeltségek memorandumot terjesztettek a pénzügyminiszter elé, melyben kérték, hogy a kokszt új behozatali vámmilletékét, melyet nemrégiben 4000 lejre emeltek fel, szállítsák le a régi 17 aranylejes, illetőleg 680 papirlejes vámra. A pénzügyminiszter helyt adott a kérelemnek, melynek értelmében ma táviratban értesítette a vámhatóságokat, hogy a kokszt behozatali illetéke változatlanul a régi marad és az új illetéket hatályon kívül helyezi.

Az amerikai bankárbizottság vezetője a királynál. Bukarestből jelentik: Az amerikai bankárok meglátogatták a petróleumvidékeket, majd több ipari vállalatot látogattak meg. Berton, a bankárbizottság vezetője vasárnap a

királynál volt kihallgatáson és ebédre is az uralkodó vendége volt.

Ma tárgyalják a gabonailletékek redukálásának kérdését. Bukarestből jelentik: Közöltük már, hogy Bratianu Vintila pénzügyminiszter és Tancred Constantinescu kereskedelemügyi miniszter között ellentétek támadtak a gabonakivitel redukálásának kérdésében. Az ellentétek a holnapi gazdasági ülésen könnyen bonyodalmakat idézhetnek elő. Brankovicu a gabonakereskedők szindikátusának elnöke e kérdéssel kapcsolatosan a sajtó képviselőinek ma kijelentette, hogy a jelenlegi gabonailletékek mellett, a gabonakereskedelem csöbbe megy.

Bécsi marhavásár. (Saborsky és Fiai cég jelentése). A mai bécsi marhavásáron felhajtás volt 3357 darab. Ebből volt romániai áru 699 darab. Vontatott forgalom mellett az árak változatlanul a következők: Elsőrendű 1'60—1'75, másodrendű 1'20—1'50 schilling.

Saborsky József és Fiai cég

Wien, III. 4 ST. Marx. Sürgöncim: Saborskysöhne
Wien — Előállat-küldemények címe: Saborsky József és Fiai, Wien ST. Marx. — Huskületemények címe Saborsky József és Fiai, Wien, Grossmarkthalle.

TŐZSDE

Szeptember 22-én

A lej: Zürichben 250 00, Párisban 10-20, Budapestben 347, Bécsben —

Kolozsvár. A devizapiacra a lanyhulás tovább tartott. Az árfolyamok a következők:

Bécs 28-90—29-10, Prága 6-10—6-12, Budapest 340—345, Páris 9-80—9-85, Zürich 39-80—39-95, Newyork 204-00—206-00, London 1002—1006, Milánó 8-40—8-50.

Zürich. Zárlat: Berlin 123-30, Amsterdam 208-25, Newyork 518-25, London 2511-00, Páris 2452-00, Milánó 2117-00, Prága 1535-00, Budapest 72-60, Belgrád 921-00, Bukarest 250-00—250-00, Varsó 82-50, Bécs 72-95.

Bukarest. Devizák: Páris 9-80, Berlin —, London 998, Newyork 204-50, Milánó 8-50, Zürich 39-70, Bécs 28-75, Prága 6-05, Budapest —.

Bukarest. Valuták: Napoleon 780, német márka 48-25, leva 1-48, török lira 114, font sterling 990, francia frank 9-80, svájci frank 38-75, olasz lira 8-40, drachma 3-00, dinár 355, dollár 204-00, lengyel forint 34-00, osztrák shilling 29-00, magyar korona 23-00, cseh korona 6-00, belga frank —, holland forint —.

SPORT

Mi lesz vasárnap

Az elmúlt héten ilyen cím alatt egy cikket közöltünk, amelyben megírtuk azt, hogy az elmúlt hét vasárnapjára kisorsolt szövetségi napon a kolozsvári futballsport vezető szervei még nem gondolkodtak megfelelő programról. Amint az olvasóink előtt is bizonyára ismeretes, a tervbe vett válogatott mérkőzés helyett a bajnoki mérkőzések egyik későbbi terminusra kisorsolt fordulóját bonyolították le, míg a szövetségi nap időpontját a következő vasárnapban állapították meg.

Az elmúlt héten nem joggal feltehető kérdésünk: mi lesz vasárnap, ezuttal sajnos, ismét aktuálisvá vált. Ma ugyanis — épp úgy, mint egy héttel ezelőtt, — ismét szerda van már, de az illetékesek még mindig nem tudnak határozott választ adni arravonatkozólag, hogy milyen attrakció fogja a vasárnap szövetségi nap programját kitölteni. Egy kolozsvári sportlapnak az a híre ugyanis, hogy Kolozsvár reprezentatív csapata Nagyváradi válogatottjaival méri össze vasárnap erejét, nem felel meg a valóságnak. Kérdést intéztünk ugyanis ebben a kérdésben Kiss Kálmánhoz, a nagyváradi szövetségi kapitányhoz, aki munkatársunknak kijelentette, hogy Nagyváradi válogatott csapata vasárnap Aradon vendégszerepel és a kolozsvári mérkőzés kombinációjáról ő maga meglepetéssel értesült egyes kolozsvári sportorgánumok hasábjairól.

Értesülésünk szerint Savu József mérnök, szövetségi kapitány, a tegnapi délután folyamán Brassó város szövetségi kapitányával keresett érintkezést, hogy vasárnapra a brassói válogatott csapatot nyerje meg ellenfelével. Ezeknek a tárgyalásoknak sikeres, vagy sikertelen voltáról mindeddig nem kaptunk

A világ legesodálatosabb filmje

sem kelthet nagyobb érdeklődést a hölgyeknél, mint

A RENAISSANCE

megnagyobbított és teljesén átszervezett árúháza, ahova az őszi és téli divat számának újdonsága Párisból és Londontól

MEGÉRKEZETT!

Kabát-, ruha- és kosztüm szövetek, crepe-de-chine, lamék, bélék, trikók és egyéb selymek, bársonyok, kabátplüszök, flanellek, szőnyegek, linolumok, vásznak stb. cikkek árusítása a legolcsóbb áron történik.

Külön férfiszövet-osztály.

Selyem- és szövetmaradékok félárban.

Áruházunk vezetését **Bárdos Jenőre**, a volt Au-Bon-Gout cég főnökére ruháztuk.

Renaissance női divat különlegességek árúháza, — Calea Regele Ferdinand No 15. (volt Wesselényi Miklós-utca)

Lloyd

értesítést és szerdáján se lasszal kielég

Haggib

vasárnapról a gibbor—KMT pontját a szerda délután elfoglalt KMT előtt tíz óra nagypályán k

Rázso a

tónk, hogy a sen válogatott vesz a budape avatottak tud nyilatkozatát csatársorának

Prága.

Amatőr csapat lefolyása alap Victoria-Zick

Bécs. FA

mérkőzésen repelt.

SZINH

Szopós S

Sándor, a Szé

Désen a napot

műveiből. A

érdeklődés mű

művészt oly

Erre magyarul

szemével látta

fényét meghit

aquarelljeit a

amelyek fölött

vagy a könnyű

beg. Szopós ké

amely azt a be

tartozik oda.

színezése, az ár

tartozása lebilin

című képe a ny

elénk. A kép h

niát revalálja. M

a „Tűzvilágnál”

tömör színezés

leginkább város

bővelkedő részei

hangulat” és a

melyen a legne

a kődot biztos k

nyok meleg szin

mint „E-thangu

képből álló gyű

nak megvan a

A szinh

Király Ernő

lent a színházi in

akinek a kul usz

engedélyt s a m

megengedte beu

hogy csütörtökön

pénteken megkezd

játékát. Király E

a Magnetic pénte

marad. Pénteken

lépni K rály Ernő

ben tartják meg.

szonyban folytatja

cimszereplő Lengy

előadást bérletsz

délután felh rom

a Luxemburg gró

Ernövel. Ezt sz e

tartják meg. Vas

órákor az Iglói di

vel, rades bérlet

legszebb magyar o

tüzve ugyancsak

előadásokra mind

tani a gyeket,

pérfár.

Grosavescu b

Rendkívüli siker

törtékn este a To

A címezerepet Kelt

fog a énekelsi.

értesítést és így az érdeklődők kíváncsiságát e hét szerdáján sem tudjuk egy biztos és határozott válasszal kielégíteni: hogy mi is lesz csak vasárnap?

Haggibbor—KMTE vasárnap. Az elmúlt vasárnapról a ros hassana miatt elhalasztott Haggibbor—KMTE elsőosztályú bajnoki mérkőzés időpontját a kolozsvári futballszövetség a tervezett szerda délutáni terminus helyett, a hivatásukban elfoglalt KMTE játékosok kérelmére vasárnap délelőtt tíz órában állapította meg. A mérkőzés a nagypályán kerül lebonyolításra.

Rázsó a VAC ban. Budapestről írja tudósítónk, hogy a Blue Star volt kiváló és többszörösen válogatott jobb-szélsője hosszabb idő óta részt vesz a budapesti zsidó csapat tréningjein és beavatottak tudni vélik, hogy már aláírta belépési nyilatkozatát a VAC részére. Belépése a VAC csapatárának hatalmas megerősödését jelenti.

Külföldi eredmények:

Prága. Kriketter—DFC 3:2 (2:1). A bécsi Amatőr csapat meglepetésszerű győzelme a játék lefolyása alapján teljesen megérdemelt volt. — **Victoria-Zizkov—Wacker 4:1 (2:1).**

Bécs. FAC—Vienna 2:0 (1:0). A barátságos mérkőzésen mindkét csapat több tartalékkal szerepelt.

SZÍNHÁZ MŰVESZET

Szopós Sándor kiállítása Désen. Szopós Sándor, a Székelyföldről ideszakadt festőművész Désen a napokban kiállítást rendezett legújabb műveiből. A kiállítás iránt városzerte meleg érdeklődés mutatkozik meg. Mi az, ami ezt a művészt oly közel hozza az ember szívéhez? Erre magyarázatot csak az adhat, aki két látó szemével látta képeit, látta a családi tűzhely fényét meghitt, meleg asszonyarcain. Látta aquarelljeit a tiszta, levegős erdőrészeket, amelyek fölött a nyári égboltozat hű azurja, vagy a könnyű őszi köd föllebenő fátyla lebeg. Szopós képein nincs egyetlen színtől sem, amely azt a benyomást kelthetné, hogy az nem tartozik oda. „Tanulmányfej” ének kompakt színezése, az árnyalatok tömörsége és együtvértartozása lebilincseli a nézőt. „Fürdés előtt” című képe a nyár színpompás világát varázsolja elénk. A kép hangulata a legtéljesebb harmóniát revelálja. Mesteri a „Gyula páter feje” és a „Tűzvilágnál” című képe. Minden képén a tömör színezés dominál. Nagyszámu aquarelljei leginkább városkájának természeti szépségeiben bővelkedő részeit ábrázolják. Megkapó az „Esthangulat” és a „Reggeli köd” című aquarellje, melyen a legnehezebb festői problémák egyikét: a ködöt biztos kézzel rögzíti. A nyárutói alkonyok meleg színezése érvényesül „Ősz”, valamint „Esthangulat” című aquarellján. A 74 képből álló gyűjtemény minden egyes darabjának megvan a maga egyéni szépsége.

(—gy—n)

A színházi iroda közleményei

Király Ernő vendégjátéka. Kellemes hit jelent a színházi iroda a közönségnek: Király Ernő, akinek a kuluszminisztérium megadta a játszási engedélyt s a múlt héten a külügyminisztérium is megengedte beutazását, ma értesítette a színházat, hogy csütörtökön délután érdeklik Kolozsvárra s pénteken megkezdik néhány estére terjedő vendégjátékát. Király Ernő vendégjátéka következtében a Magnetic péntek esti bemutató előadása későbbre marad. Pénteken este a Csárdákirálynőben fog fellépni Király Ernő s ezt az előadást premierbelleben tartják meg. Szombaton este a Diadalmasszozzyban folytatja Király Ernő vendégjátékát. A címszereplő Lengyel Irén lesz. A szombat esti előadást bérletszűnőiben tartják meg. Vasárnap délután fél három órákor Leher legzebb operettjét, a Luxemburg grófját adják a címszerepben Király Ernővel. Ezt az előadást leszállított helyárrakkal tartják meg. Vasárnap este háromnegyed kilenc órákor az Iglói diákok kerül színpadra Király Ernővel, a rades bérletfolyamban. Hétfőn este pedig a legszebb magyar operett, s Ezüst síály v n kítüve ugyancsak Király Ernővel. Mindezekre az előadásokra minden elővételi díj nélkül lehet váltani a jegyeket, melyeket már most árusít a péterzár.

Grosavescu bucsuja, Kelmay Ilona fellépte. Rendkívüli sikerű, diadalmos vendégjátékát csütörtökön este a Toscában fejezte Grosavescu. A címszerep Kelmay Ilona, Scarpia Virág Lajos főgá énekelni.

Dolly. Óriási az érdeklődés a szerdai Dolly előadása iránt. Ezuttal nyolcadszor fog színpadunknál nálunk ez a bütájos cserett.

Magyar Színház heti műsora

Szerda: Dolly. (Bé letszűnő, sorozat 32)

Csütörtök: Tosca (Grosavescu bucsufellépése. Fel-emelt helyárrak, A bérlet, sorozat 33. Előadás kezdetén az ajtókat bezárják.

Péntek: Csárdákirály. (Király Ernő vendégjátékával, Karácsonyi Ili és Neményi Lilivel. P. emi r-bérlet 5 sz. Sorozat szám 34.)

Szombaton délután 4 órákor: Fellegem tabája. (Operett-újítás, 7 edzés. Karácsonyi Ili, Neményi Lili, Tópa Béla, Ihász Aladár és Lovayvel. Olcsó helyárrakkal. Sorozatsz. 35.

Szombaton este fél 9 órákor: Diadalmasszony. (Király Ernő vendégjátékával. Lengyel Irén és Neményi Lilivel. Bérletszűnőben Sorozatszám 36.)

Heti műsor a Szinkör-mozgóban

Csak délutáni előadások, 3 és 5 órai kezdettel.

Szerdán, szeptember hó 23-án „Mikor az asszony mosolyog” c. páratlan szépségű amerikai film. Főszerepben: Mary Prevost.

Hétköznapokon d. u. két előadás 3 és 5 órai kezdettel. Az igazgatóság a beövezett iskolai szezonra való tekintettel **tanulók és gyermekek** részére beiktatott 5 (II. hely) és 10 (I. hely) lejes jegyeket.

Mozgók műsora.

Select-mozgó. Kedd, szerda, csütörtök, szeptember 22, 23 és 24. **A csapodár herceg.** Monumentális, érdekes szociális dráma, 10 felvonásban. Főszerepben a legnagyobb francia művészek: Jacques Catelain, Nathalie Kovanko és Nicolas Coline.

Urania-mozgó. Kedd, szerda, szept. 22 és 23. **Guilotine.** Szociális dráma 7 felv. Főszerepben Marcela Albani.

Csütörtök, szept. 24. **János bácsi örökösei.** Vigjáték 6 felv. Főszerepben az emberjóm Au ust.

Apollo-mozgó. Szerda és csütörtök, szept. 23 és 24. **Maciste az 51 sz. fogoly.** Kalandor dráma 6 felvonásban. Főszerepben Maciste.

Szerkesztői üzenetek

S. S. A tandij alól, amint azt egy felhívás során már közöltük, felmentést adnak. De az élet szükségén is havi öt-hatszáz lírába kerül. Nosztrifikálni kell minden külföldön szerzett diplomát.

R. T. Regh.-Sasenc. Elég lendület, de kevés formakésztség nyilatkozik meg írásában. Kimélyültebben kell gondolkoznia és formásabban írnia, hogy írásai közlésre alkalmasak legyenek.

B. A. Cluj. Most már nem vesznek fel ezekre a tagozatokra zsidó ifjakat.

W. J. Turda. Érdeklődésére mindaddig nem válaszolhattunk, amíg az erre vonatkozó döntés le nem jött Bukarestből. Értesülésünk szerint az ügyet kedvezően fogják elintézni.

B. I. Samoud. Legjobb, ha a Tarbutnál érdeklődik. Cluj, Cal. Reg. Ferdinand. (Bognár & Szántó-ház.)

F. J. Sarmás. Csak nagy összeköttetések révén juthat be dr. Breuer jesivájára, ahol mostanában inkább német honosoknak adnak támogatást. Leghelyesebb, ha itt végzi a középiskolát, esetleg mint magántanuló valamelyik licumban.

K. M. Fölgösa teljesen egyezik a mi intencióinkkal, de hatósági okok miatt nincs módunkban ilyen gyűjtési akciót indítani.

G. A. Aghires. Kérjük, forduljon kíváncsiságával és panaszával a Keren Kajemet irodájához (Cluj, Str. Baron L. Pop 10. I. em.)

M. S. Sighet. A galaciról nem tudunk. Berlinben a Langenscheidt-cég foglalkozik ezzel. Tessék hozzá fordulni, Verlag Langenscheidt, Berlin-Schöneberg. Bár jobb, ha valamelyik könyvkereskedő útján rendeli meg az oktató leveleket.

R. T. Satmar és B. L. Cluj. Még tanulnia és csiszolódnia kell. Különös lelkesültség és különös irodalmi felkészültség nélkül ne akarjuk ezek előtt kitérni benső éntünket.

R. L. S—s. Ha lemond az állampolgárságáról és visszajön, akkor itt újabb, bonyolult és hosszas eljárás után kapja vissza állampolgárságát. Azonban kímélettel anélkül, hogy lemondana állampolgárságáról, ott kint pedig elvégez tanulmányait.

S. L. Rév. Az önkéntesek augusztus 15-én, a többiek október elsején vonulnak be.

A. F. Satmar. Cercul Zionist Chisinau.

K. L. Sighetul-Marmatiei. Forduljon a „Wiener Morgenzeitung” szerkesztőségéhez, Wien, II. Taborstrasse 1.

Telefon **4-79** Telefon

Szabó Jenő női divatkülönlegességek nagybánuházába
angol és francia kosztüm-, kabát- és selyem-
divatujdonságok raktára érkeztek.

Telefon **4-79** Telefon

Manométereket
és mindenféle mérőműszereket készít, javításokat vállal.

GÁSPÁR műszerész, Arad Str. Horia I. (v. Széchenyi-u.)
Javítás végett beküldött műszereket állásba helyezésével ellátva, rövid idő alatt visszaküldöm. Telefon 315 sz.

APRÓHIRDETESEK
Közvetlen közlésnek egy szöveg, vastagabb betűvel 6 lej. Legnagyobb apróhirdetés 30 lej, átlagkeresőknek 30% kedvezmény.
Apróhirdetéseket a felfeliratotól kezdve számítjuk.

Keresek német román-ajku nevelőnőt, ki előkézsítség 3 gyermekemet elemi iskolai vizsgáig. Ajánlatok Rossmann Béla Sangeorgiu padureni. 9912

Fiatal női fodrász vagy női onduláló bubi-frizurában specialista önálló munkára Lipovára (Banat) azonnali felvételre. Jeleptöközi lehet Schwartz Arminnál Lipován Str. Reg. Ferdinand I. 18. 9913

Ügyes, fiatal, nőtlen rőfőskereskedő-segéd keresetk. Szombat és ünneppnap zárva Cim Jakobovits Testvérek Miercurea Niraj (Nyárádszereda) jadt. Mures-Turda 9917

kerestetik elemi iskolánk részére. Eddigi működést és fizetési igényeket tartalmazó ajánlat Fényes Lipót, Ludosul de Mures címre 9908

Két iskolásgyerek teljes ellátást kaphat Farkas-utca 12.

Brassói nagy iparvállalat keres románul tudó, magyar, német gyors- és gépirónót Csak az utóbbi két nyelvet perfect bíró ajánlatát kérjük, eddigi működése, referencia és fizetési igény megjelölésével, Brasov, Casuta postala 25 alá, vagy a kiadóhivatalba „ügyes” jellegre küldeni. 9915

Nyomdák I
Prima bécsi **hengoranyag** és pórtanyag, kilója 160 lej.
Kapható a „Fraternitas” nyomdában, Cluj, Str. Baron L. Pop No 10.

השבת אבידה
יום צום גדליה נאכד ממש אצל השטאציאן ברויטווארדיין מלית עם תפלן דרשי ורת וקאפ-טין ושטראמעל ומו אשר יש לו ידועה או קנה מהפצים אבקשו להודיעו ואלם הווצאה ולמצוה יחשב. — הכתבת:
Wiedmann Mózes
Bistrița

Prima יום כפור gyertya SPÉTERNÉL
Piața Mihailu Viteazul 12.

Kárpitos kellékek
Afrik I-a, Gradlik Viaszovászon, Gurtnik, Spárgák, Hessian
BOSKOVICS JÓSEF CLUJ
zák és ponyva kölesővási és eladási üzle o Strada Regina Maria 15 sz. Tel-fonszám: 910.

Feltűnő olcsó árak!
Gyukits, Halban, Pichler, valamint fekete velour-

kalapokban
a legnagyobb választék
WEISS SIEGFRIED
kalap- és uridivat üzletében, Cluj, Calea Reg. Ferdinand 10 sz.

Hazivan
Ára 50 lej.
A legjobb képes ható az Uj Kelet
héber ABC. Kapkönyvosztályában.

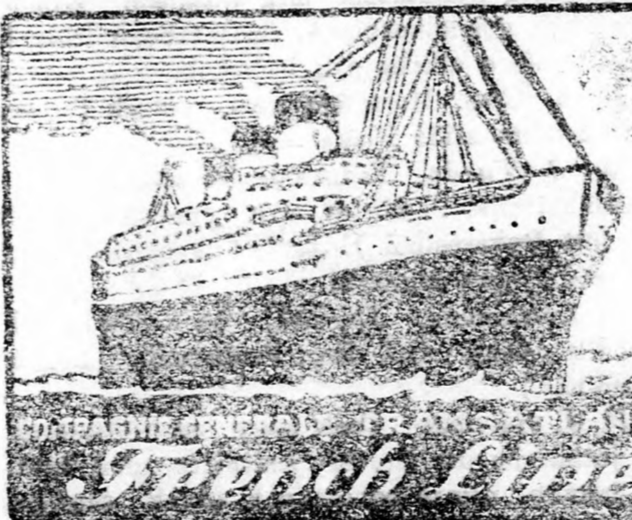
Comunitatea isr. orth. aut. din Cluj.
No. 483—1925.
Hirdetmény
Taglicht Samuel templomi ülése ügyében!
Néhai Taglicht Samuel, 1871-ben kolozsvári, később fogarasi lakosnak nevében álló, a cluj orth. izr. templomban levő elsőrendű imaszékét az egyik örökös eladni (hajtván, felhívtnak nevezettnek ama örökösei, kik ezen imaszékre igényt tartanak, hogy ezt t. é. szeptember hó 30 ig jelentsék be bitközségünk titkári hivatalában (Str. Dabalarilor I. sr.) mert későbbi bejelentések nem fognak figyelembe vétetni.
Cluj, 1925. augusztus 31-én.
Löffler Vilmos, titkár.

Gajzágó Márton
Cluj, Str. Regina Maria No 24.
késes, műköszörűs, műszerész, nickelőző telep.
חלפים וינד איממער
איים לאנגער

Mah-Jonggok
Megérkeztek az eredeti kínai
Emil Schuster céghez, Piata Unirei

French Line
Luxusutazás — Gyorsutvonalak a francia kikötőkbe:
New-York — Canada
Cuba — Mexiko
Venezuela - Haiti - Antillák
Marocco - Algir - Tunisz
és más kikötőkbe.
Információkkal és jegyekkel szolgál:
„SARNIA” S. A. Bucurest.
Pasagiul Comédia
Táviratcim: Transatbuc.
Bucur 259

Hirdessen az Uj Keletben

Kapható az összes nagyobb óras- és ékszerészüzletekben.
Vezérképviselet:
Moisi A. Mendel Fii
GRATIOVA
elegáns és preciz — Csak nagybani eladás

Használjunk kizárólag
PLANTOL
legjobb nővényzsírt, mert ez illeszta, egészséges és kiadós!
Főtisztelendő Fuchs Benjámín nagyváradi főrabbi felügyelete alatt készült, szigoruan ortodox rituális előírás szerint.
Képviselei: **HARTIG & HIENZ Cluj**
Str. Julia Maniu 8. Telefon 1-18.

Róth
cipésnél
Szép-u. 2 szám alatt készülnnk a legújabb divatu
cipő-különlégességek.

200.000 lejért
eladó 2 szoba konyha és egy szoba konyha kamaras, pincéből álló házastelek, fél hold gyümölcsösrel, au óbusz me. álló közelében. Értekezhetei **Kozák és Sámson** bórkereskedők tizletében, ahol nagy választék bel- és külföldi **bőr- és talpárukban.**
Str. Reg. Maria 9. és Széchenyi-tér 37.

...keresztöse
hivatal és
...Kolozsvár
b. Pop. (Brassa
...Szer
és kiadóhivata
No. N. Sz.
...kiz
...közösség
...Kézirat
...lunk vis
1925 szeptem
A
áll
A békesze
között talán e
gokkal annyira
az, amely az
államalakulato
alá vetette. Eg
tehet polgári
megakadályozh
hathatós biztos
sötétebb reakci
sem lehet joga
tényét, — mel
akaratától, —
ész legelső k
tudomásulvétel
egy földrajzi
teljesen determ
nemzeti hovát
minást az erő
nyével akarja
pen maga az á
mondottan fölé
közösségekre ép
Románia áll
szatra a békesz
épült fel, a fen
szik kijátszani,
zatok és hőrmón
tárgyává teszi a
nál fogva — min
Csakis ilyen ke
nyokra terelt mó
román állampolg
szetellenes mód
a román állam
állampolgárnak
területen születe
ságát nem optá
zulákkal és kör
got vitássá ten
ségek miatt ter
tizezeit a telje
szítani.
Minden jel
mitott a román
érzésére, számit
azért nem fog
összeírásokon,
vitathatatlanul
közösségbe való
den törvényes
ményei alól. A l
amit igazol az
állampolgárság
vitathatóság né
maradtak ki a
nek most az u
biztosított egér
megvédelmezni
De még en
a különben a
lentében álló
lampolgársági
nagyjában min
tevődő plebiszi
jog örve alatt
jogokat a tön
tetszik: a mag
talékául dobt
egyéb, mint a
szépségflastron
oly barbár
állampolgárság
mók területén
hiánya egziszt
élet összes felt
A törvény
nos — csak k
egyben megvá